# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0415U000174

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 19-01-2015

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Устименко Олександр Миколайович

2. Ustimenko Olexandr Mykolayovych

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 07.00.01

**Назва наукової спеціальності:** Історія України

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 26-12-2014

**Спеціальність за освітою:** 8.02030201

**Місце роботи здобувача:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 64.051.10

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

**Код за ЄДРПОУ:** 02071205

**Місцезнаходження:** майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

**Код за ЄДРПОУ:** 02071205

**Місцезнаходження:** Україна, 61022, м. Харків, майдан Свободи,4

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 03.19.21

**Тема дисертації:**

1. Освіта для дітей з вадами зору в Україні (на прикладі Харківського навчально-виховного комплексу імені В.Г. Короленка у 1887-2013 рр.)

2. Education for Children with Defects of Eyesight in Ukraine (on the Example of Kharkiv Educational Complex named after V. G. Korolenko during 1887-2013)

**Реферат/анотація:**

1. Об'єкт дослідження: історичний розвиток освіти для дітей з вадами зору в Україні. Мета дисертації: на прикладі Харківського навчально-виховного комплексу імені В. Г. Короленка дослідити еволюцію освіти для дітей з вадами зору в Україні від часу виникнення до сьогодення. Методи: історико-генетичний, історико-порівняльний, метод реконструкції, історико-типологічний, історико-системний, метод усної історії. Наукова новизна: дисертація є першим комплексним дослідженням, яке присвячено вивченню історії розвитку спеціальної освіти для дітей з вадами зору в Україні й виникненню та еволюції передового у своїй сфері, взятого за приклад у даному дослідженні, Харківського навчально-виховного комплексу імені В. Г. Короленка з кінця XIX і до початку XXI ст.; у дисертації на широкій документальній та історіографічній базі досліджено специфіку повсякденного життя, виховання та навчання незрячих дітей; вивчено передумови відкриття училища, правила та принципи прийому до закладу; простежено зміни в організації роботи та

житті закладу за часів реорганізації дефектологічної освіти в 1920-х – 1930-х рр., проаналізовано передокупаційну історію школи-інтернату № 71, зокрема причини, які зумовили провал евакуаційних заходів, вивчено контраверсійну постать одного з директорів інтернату – О. О. Уткіна; досліджено діяльність інтернату за часів окупаційного лихоліття і в перші роки після визволення міста Харкова; так, у результаті даного дисертаційного дослідження було визначено основні етапи становлення досліджуваного навчального закладу та виокремлено фактори, які впливали на вироблення в незрячих випускників самостійної поведінки, проаналізовано комунікації з учителями та вихователями, адміністрацією закладу, місцевим суспільством, показано інтелектуальне та культурне обличчя незрячого. Практичне значення: матеріали дисертації можуть використовуватися для підготовки спецкурсів з історії соціального забезпечення населення, історичного краєзнавства, історії розвитку офтальмологічної дефектології, а також у просвітницькій і волонтерській роботі з пристосування незрячих до повсякденного життя. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти.

2. The object of the research – historical development of education for children with defects of eyesight in Ukraine. The dissertation purpose: on the example of Kharkiv educational complex named after V. G. Korolenko to investigate evolution of education for children with defects of eyesight in Ukraine from time of occurrence about today. The methods: historical-genetic, historical-comparative), method of reconstruction, historical-typological, historical-system, method of an oral history. Scientific novelty: the dissertation is the first complex work that is devoted to the investigation of history of special education for children with defects of eyesight, and of the emergence and evolution of foremost in this field Kharkiv educational and upbringing complex named after V. G. Korolenko from the end of 19th to the beginning of the 21th century which has been taken as an example for the study; specificity of blind children's everyday life, upbringing and education was investigated in the thesis basing on a broad variety of documents and historiographical works; prerequisites of school's opening, the rules and principles of admission to this institution were studied; changes in the work organization and life of the institution in the time of defectological education reorganization in the 1920-1930s were traced; preoccupation history of the boarding school № 71 including the reasons that led to the failure of evacuation measures was analyzed; controversial figure of one of the directors of the boarding school O. Utkin was studied; functioning of the boarding school in the hard times of occupation and in the first years after the liberation of Kharkiv was researched; thus, as the result of this investigation, the main stages of researched institution development were determined, and factors that affect upbringing of independent behavior of blind graduates were distinguished; the analysis of communication of pupils with teachers and upbringers, administration of the institution, the local community has been done, intellectual and cultural image of blind person was showed. Practical value of research: the materials of the dissertation can be used for preparation of special courses on a history of social maintenance of the population, history of the local-lore, history of development of ophthalmic defectology and also in educational and volunteer work on adaptation of blind person to daily life. Sphere of use: higher educational institutions.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Калініченко Володимир Вікторович
2. Kalinichenko Volodymyr Viktorovych

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Греченко Володимир Анатолійович
2. Греченко Володимир Анатолійович

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Плиско Леонід Миколайович

2. Плиско Леонід Миколайович

**Кваліфікація:** к.і.н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Калініченко Володимир Вікторович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Калініченко Володимир Вікторович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.